

له‌م راپۆرتهدا

- ١. لا ئۆپهراسیۆنه سه‌ربازیه‌کان ٧,٠٠٠ کەس له‌حه‌ویجیه‌وه ئاواره ده‌کهن
- ٢. لا ئاواره‌بوون زیاد ده‌کات له‌م کاته‌ی شه‌روپێک‌داننه‌کان له‌عانه‌ ده‌ست پێده‌کهن
- ٣. لا سه‌لامتی بریتی یه‌ له‌ هۆکارێکی یه‌کلاکه‌وه‌وه بۆ گه‌رانیه‌وه‌ی ئاواره‌کان
- ٤. لا به‌خششه‌ به‌خشنده‌کان له‌ په‌راویزی کۆبوونه‌وه‌ی ئه‌نجومه‌نی گشتی نه‌تیه‌وه یه‌که‌گر تووه‌کان

سه‌رچاوه: ئوچا/ له‌لایهن تیمه‌ه لێندن

هه‌واله‌ سه‌ره‌کیه‌کان

- ئۆپهراسیۆنه سه‌ربازیه‌کان ٧,٠٠٠ کەس له‌حه‌ویجیه‌وه ئاواره ده‌کهن له‌ هه‌فته‌ی یه‌که‌م.
- ئاواره‌بوون له‌ لای رۆژانه‌ی ئه‌نبار زۆر زیادی کردوه له‌ کۆتایی ئیلول، له‌م کاته‌ی ئۆپهراسیۆنه سه‌ربازیه‌کان ده‌ستیان پێکرد.
- لێکۆلینه‌وه‌ له‌ مه‌به‌ستی ئاواره‌کان ده‌ری ده‌خات که‌ سه‌لامتی هۆکارێکی گرنگه‌ له‌ بریاردان بۆ گه‌رانیه‌وه‌، دوایه‌دوای ئه‌ویش ده‌ستگه‌یشتن به‌ خزمه‌تگوزاریه‌کان و دامه‌زراندن.
- کۆمه‌که‌ی خه‌شانه‌ به‌خشش به‌ به‌خشنده‌یه‌ی ده‌به‌خشان له‌ په‌راویزی کۆبوونه‌وه‌ی ئه‌نجومه‌نی گشتی نه‌تیه‌وه یه‌که‌گر تووه‌کان.

ژماره‌کان

١١ ملیۆن	#ئهم کسانه‌ی که بێوێستیان به‌ هاوکاریه
٦,٢ ملیۆن	#ئه‌وه‌ کسانه‌ی که به‌نامانه‌کاران بۆ کردنیان هاوکاری
٣,٢ ملیۆن	#بهرتین له‌ ئاواره ناوچه‌یه‌کان
٢,٥ ملیۆن	#ئهم ناواره‌ی له‌ ده‌ره‌وه‌ی خێمه‌گه‌کان ژیان ده‌گوزهرێن
٣,٢ ملیۆن	#ئهم کسانه‌ی له‌ کۆمه‌لگا خانه‌خوێنه‌کان پێگه‌یشتوه‌ زیانیان
٢,٢ ملیۆن	#ئاواره‌ گه‌ر ماوه‌کان
٠,٢٣ ملیۆن	#په‌نانه‌یه‌ سه‌ر په‌کان

سه‌رچاوه: پلانی به‌هانه‌وه‌هاتنی مروفی عیراق بۆ ساڵی ٢٠١٧/ تێروانیی بێوێسته مروفی/تۆماری به‌دواداچوونی ئاواره‌بوونی سه‌ر به‌ رێخه‌راوی کۆچی نێوده‌وڵه‌تی

پلانی به‌هانه‌وه‌چوونی مروفی

پالپه‌شتی کردنی دارایی

٩٨٥ ملیۆن دۆلار

داواکراوه بۆ ساڵی ٢٠١٧

٥٧ له‌سه‌دا (٥٦١\$ ملیۆن)

دۆلاری نه‌مه‌ریکی

(رهنه‌گه‌وه‌ی پالپه‌شتی کردنی دارایی له‌سه‌ر خزمه‌تگوزاری به‌دواداچوونی دارایی هه‌ر وه‌ک له‌ رۆژی ١ ئی تشرینی یه‌که‌می ٢٠١٧)

سه‌رچاوه: <http://fts.unocha.org>

ئۆپهراسیۆنه سه‌ربازیه‌کان ٧,٠٠٠ کەس له‌حه‌ویجیه‌وه ئاواره ده‌کهن

قوناعی یه‌که‌می ئۆپهراسیۆنه سه‌ربازیه‌کان ئازادکردنه‌وه‌ی هه‌ویجه‌ و رۆژه‌لاتی شه‌رگات له‌ ده‌ستی داعش له‌ رۆژی ١٩ ئیلول ده‌ستی پێکرد، دوایه‌دوای ده‌ستپێکی قوناعی دووم له‌ دوای ١٠ رۆژ. ئۆپهراسیۆنه‌کان زیاتر له‌ ٧,٠٠٠ کەس ئاواره ده‌کهن له‌ هه‌فته‌ی یه‌که‌م. له‌ سه‌ر مه‌تاهه‌، هه‌یه‌کانی پێشه‌وه‌ی شه‌ر گه‌یشتووته‌ ئه‌م ناچه‌یه‌ی که ژماره‌ی دانپه‌شتوانی زۆره‌ له‌ لادیکانی دووره‌ ده‌ست، و هاوکارانی مروفی ناماده‌کاری ده‌کهن بۆ شینوازه‌کانی

ئاواره‌کان چاره‌زێن له‌ شوێنی سینه‌ر بۆ گه‌یشتنی په‌سه‌کان بۆ گواسته‌وه‌یه‌کان بۆ ناو خێمه‌گه‌کان. سه‌رچاوه: ئوچا/ له‌لایهن کهمیت پۆند

ئاواره‌بوونی هاوشیوه‌ی موسڵ و تلعه‌فه‌ر، که تیایدا ئاواره‌بوون به‌ رێژه‌یه‌کی زۆر زیادی کردوه کاتێک شه‌روشه‌ره‌که ده‌ره‌وه‌یه‌ی شارۆچه‌یه‌ی هه‌ویجه‌ ژماره‌ی ته‌واوی ئه‌م کسانه‌ی که له‌ ناو هه‌ویجه‌ ده‌مینه‌وه نازانداریت، به‌لام له‌موانه‌یه‌ زۆر بێت و بگاته ٧٨,٠٠٠ کەس.

ئاواره‌کان به‌ رێگه‌یه‌کی مه‌ترسیدار گه‌شت ده‌کهن به‌ره‌و شوێنی سه‌لامه‌ت

زۆریه‌ی ئه‌م کسانه‌ی که ناچه‌ی مملانی به‌جێده‌هێلن و راده‌کهن به‌ره‌و رۆژناوا به‌ره‌و سه‌لاحه‌ددین، له‌گه‌ڵ ژماره‌یه‌کی بچووکن به‌ره‌و باکور به‌ره‌و کهرکوک ده‌جولین. به‌ره‌و رۆژناوا له‌ رێگا که زۆرتیرین هاوچه‌وه‌ی ئاواره‌کانی به‌خه‌یه‌وه بینه‌وه بۆ ماوه‌ی هه‌وت مانگ له‌ پێش ده‌ستپێکی ئۆپهراسیۆنه سه‌ربازیه‌کان، و وا ده‌زانداریت که سه‌لامه‌تتیرین رێگا بێت بۆ چوونه‌ ده‌ره‌وه‌ له‌ ناچه‌یه‌که. له‌گه‌ڵ ئه‌مه‌شدا، زۆریه‌ی ئه‌م کسانه‌ ده‌ستیان ناگات به‌ ئۆتومبیل و ١٢ کاتۆمبیر به‌ پیاوه‌ ده‌رۆن و ئه‌م کسانه‌ی که له‌ قولاوی ناو قه‌زای هه‌ویجه‌ن ده‌بیت مه‌له‌به‌کهن یان له‌ روبروی زایی بچووکن به‌ره‌و ئه‌م له‌ گه‌شته‌که‌یه‌ن به‌ره‌و شوێنی سه‌لامه‌ت.

ناماده‌یه‌ی فراوانی چالاکیه‌کانی داعش و بۆمه‌ چینه‌دراوه‌کان مانای ئه‌وه بووه که رێگای کهرکوک بچرابوو بۆ ماوه‌ی نزیکه‌ی ساڵێک له‌ پێش ده‌ستپێکی مملانی له‌ ناوه‌راستی ئیلول هه‌روه‌ک زۆر مه‌ترسیداریش بوو بۆ به‌کاره‌ینانی له‌گه‌ڵ ئه‌مه‌شدا، قاچه‌جیه‌کان ئه‌م رێگه‌یه‌ن به‌کار نه‌ده‌هێنا. ئاسته‌مه‌یه‌کانی ئه‌م گه‌شته‌ ته‌واو ناوێت کاتێک خه‌لکی ده‌گه‌نه پارێزگای کهرکوک. زۆریه‌ی ئه‌م کسانه‌ی که راده‌کهن به‌ درێژایی ئه‌م رێگه‌یه‌ به‌ خالی پشکینی دیس تیده‌په‌رن که له‌م ئ ١,٣٠٠ کەس له‌ ئه‌ستادا گه‌ریان خواردوه‌، که چاره‌زێنی گواسته‌وه‌یه‌کان بۆ ناو خێمه‌گه‌کان. خالی پشکینه‌که به‌ ئامانه‌ بوو که ٣٠٠ کەس وه‌رگیریت و ناسانه‌کیه‌کان زۆر ماندوو بوون: خه‌لکی له‌ شوێنی کراوه ده‌خه‌ون و کۆمه‌کیه‌کانی خۆراک ته‌واو به‌ش ناکهن بۆ پرکردنه‌وه‌ی داوایه‌کان. گروپه‌کانی په‌ناگه‌ و ناسایشی خۆراک جوله به‌ هاوکاران ده‌کهن بۆ به‌هانه‌وه‌چوونی به‌په‌له‌ له‌م کاته‌ی گواسته‌وه‌یه‌کان ده‌ستپێده‌کهن.

زۆرینه‌ی ئهو كێسانه‌ی كه دهگه‌نه خاڵی كۆبوونه‌وه‌ی ناوارمکان و شوینه‌كانی پشكینی ناوارمکان له دواوه‌ی هه‌له‌كانی پێشه‌وه پارمیان به قاچاغچیه‌كان داوه بۆ گواستنه‌وه‌ی خه‌زانه‌كانیان بۆ شوینی سه‌لامه‌ت به تێچووی بری 100 \$ بۆ 250 \$ دۆلار: كه تێچوووه‌كه‌ی زۆر به‌رز به‌ ئهو كێسانه‌ی كه زۆر هه‌زارن، ئه‌مه‌ش وا له‌گه‌شته‌كه‌ ده‌كات كه زیاتر ئه‌سته‌م بێت. ئهو كێسانه‌ی كه قه‌زای حه‌وێجه به‌جێده‌هێلن هه‌یج به‌لگه‌نامه‌یه‌كی فه‌رمیان پێ نیه هه‌روه‌ك ئهو به‌لگه‌نامه‌یه‌كه‌ له‌لایه‌ن داعش ده‌ستیان به‌سه‌ردا گیراوه و له‌ناو براون. ئه‌مه‌ش كێشه‌ی زیاتر ده‌هه‌ینه‌ته‌ كایه‌وه بۆ خه‌زانه هه‌زارمکان كه ده‌بێته هۆی مه‌ترسی له ده‌ستگه‌یه‌شتنیه‌ن به‌ خه‌زمه‌تگوزاریه‌كان، له‌وانه ناوئوسكردنی منداله‌كانیان له ناو قوتابخانه‌كان.

جولانه‌مه‌كانی گه‌رانه‌وه‌ی ناوارمکان بۆ لادینه‌كان له ناو رۆژه‌لاتی شه‌رگات ده‌ستی پێكرد به‌كسه‌ر له دوا‌ی ئه‌وه‌ی كه لادینه‌كان له ده‌ستی داعش رزگاركران: تو‌ماری به‌هواداچوونی ناوارمه‌بوونی سه‌ر به‌رێكخراوی نێوده‌مه‌له‌تی بۆ كوچ تو‌ماری ده‌كات كه نزیكه‌ی 60 خه‌زان ده‌گه‌رینه‌وه بۆ ماله‌كانی خۆیان له كو‌تایی مانگی ئه‌یلول. له‌گه‌ڵ 48 كاتژمێری گه‌رانه‌وه‌ی خه‌لكی، دا به‌ش كرده‌كانی خۆراك و ئاو دا به‌ین كرابوون له ناو لادینه‌كان له‌لایه‌ن هاوکارانی مێرووی و سه‌ر كرده‌كانی كۆمه‌لگای ناو‌خۆیی. هه‌له‌سه‌نگاندنی‌كی به‌په‌له‌ی بارودۆخه‌كه ئاماژه به‌وه ده‌كات ئهو پێو‌سته‌یه مێروویه‌ی كه زۆر جه‌ختی له‌سه‌ر كراوه‌ته‌وه له ناو لادینه‌كان بریتین له ناوی خوارنه‌وه‌ی خاوی‌ن و ئاسانه‌كاریه‌كانی خاوی‌ن كرده‌وه.

قه‌بارمکان نامه‌ده‌كران بۆ دنیابوون له‌وه‌ی كه به‌هاناوه‌چوونی مێرووی به‌رده‌وام ده‌بێت

زیاتر له دوو چارێگی ئهو خه‌لكه به‌هۆی مملانی ی ئیستاده ناوارمه‌بوون له ئیستادا له ناو خه‌یوه‌تگه‌كان له ناو پارێزگای سه‌لاحه‌ددین و نه‌ینه‌وا و كه‌ركوكن. ژماره‌یه‌كی چووكتری ئهو كێسانه جوله‌یان كرده‌وه بۆ ناو كۆمه‌لگای خه‌نه‌خوێ كاتێك نامه‌ی پشنگیری كردن له‌لایه‌ن خه‌زان یان هاو‌پێنیه‌ن كه ئه‌مه‌ش بریتی بوو له هه‌لبه‌زار ده‌یه‌ك. له كو‌تایی مانگی ئه‌یلول، زیاتر له 7,000 كه‌سی زیان به‌ر كه‌وتوو له حه‌وێجه و رۆژه‌لاتی شه‌رگات ده‌ستیان پێگه‌ینه‌داوه به‌ پێدانی خۆراكی ته‌نگه‌تاوی، ئاو و كه‌ل و په‌له‌كانی پاك و خاوی‌نی، له‌وانه خه‌زانه ناوارمکان و ئهو كێسانه‌ی كه له ناو ماله‌كانی خۆیان ماونه‌ته‌وه له ناو لادینه‌كانی رۆژه‌لاتی شه‌رگات.

ناوارمه‌بوون زیاده‌كات له‌و كاته‌ی شه‌روپێكدادانه‌كان له عانه ده‌سته‌پێده‌كهن

ناوارمه‌بوون له رۆژئاوی ئه‌هباب زۆر به‌ خه‌رابی زیاده‌ كردوه له قو‌ناعی دوومه‌ی مانگی ئه‌یلول، كه ئه‌مه‌ش چوار جار زیاده‌ كردوه له ماوه‌ی هه‌فته‌یه‌ك. ئه‌م زیاده‌بونه به‌ ماوه‌یه‌كی كه‌م پێش كه‌وت له ده‌سته‌پێکی ئۆپه‌راسیۆنه سه‌ربازیه‌كان له ناو قه‌زای عانه‌ی ژێر ده‌ستی داعش له رۆژی 19 ی ئه‌یلول. قه‌زاكه له‌لایه‌ن هه‌زمه‌كانی ئاسایشی عێراقیه‌وه نازادكرابوو له ماوه‌ی هه‌فته‌یه‌ك، كه ئه‌مه‌ش بووه هۆی ناوارمه‌بوونی خه‌ملا ندنیکی 6,000 كه‌س

منداڵانی ناواره له دامه‌زراره‌یه‌كی ناهه‌می له قه‌زای قه‌لوجه، له رۆژه‌لاتی نه‌هباب. سه‌رچاوه: ئوچا/ كه‌مبیت پو‌ند

كه له ناو قه‌زاكه پشكینیان بۆ ئه‌نجام درابوو. هاوکارانی مێرووی له ئیستادا ده‌ستیان ناگات به قه‌زای عانه له‌و كاته‌ی ئۆپه‌راسیۆنه‌كان بۆ پاك‌كرده‌وه‌ی قه‌زاكه له دوا مۆلگه‌كانی چه‌كدارانی داعش به‌رده‌وامیان هه‌یه. دا به‌شكردنیکی سه‌رمه‌تابی 1,500 پارچه‌ی خۆراكی ئه‌نجام درابوو له‌لایه‌ن ده‌سه‌لاتدارانی عێراقی له رۆژی 27 ی ئه‌یلول، و هاو‌لاتیه‌ن له حه‌دیه‌ خۆراكی وشك و سه‌وزمه‌وانیه‌ن ناردوه.

بارودۆخه‌كانی ژیان و گوزهران له ناوچه‌ كۆنترۆله‌كاره‌كانی ژێر ده‌سه‌لاتی داعش

ئهو كێسانه‌ی كه راده‌كهن راپۆرت ده‌كهن كه بارودۆخه‌كان له ناوچه‌ كۆنترۆله‌كاره‌كانی ژێر ده‌سه‌لاتی داعش خه‌راب ده‌بن. خۆراك زۆر كه‌م بووه‌ته‌وه، و ناوی خوارنه‌وه‌هه‌ راسه‌وه‌خۆ له روبا‌ری فو‌راته‌وه‌ دینت و چار سه‌ره‌نه‌كاره‌وه پێش به‌كاره‌ینانی، كه ئه‌مه‌ش ده‌بێته هۆی نه‌خۆشه‌یه‌كان. چاودێری ته‌ندروستی به‌ شیوه‌یه‌كی زۆر به‌رجه‌سته نیه و ته‌نها ده‌رمانه قاچاغه‌كان به‌رجه‌سته‌ن به‌ نرخیه‌کی زۆر، راپۆرت‌كراوه كه بو‌ته هۆی مرده‌ن له نێوان ئهو كێسانه‌ی كه نه‌خۆشی درێژخایه‌نیان هه‌یه. قوتابخانه‌كان ده‌ستیان به‌كار نه‌كردوه و ئافه‌رته‌ن ده‌بێت رهم‌چاوی بریاریه‌کی قورسی

جل لهبهرکردن بکهن. دهرفتهکانی ژیان و گوزهران کمهن، و خهلی پشت دهبهستن به پاشهکهوتهکانیان و ژیان و گوزهرانی کشتوکالی بۆ مانهوه له ژیان.

له دواى بریاردان بۆ راکردن، هاوڵاتیان دووچارى نهستهمییه تازهمان دهبهوه. نهك هاوشیوهی نهو بارودوخهی که خهلی ههویجه دووچارى بوونهوه، گهشتهکهی بهرمو شویى سهلامهت له ریگهی رۆژئاوای نهبار پر مهترسیه، و قاچاغچهکان پارمییهکی زور وهردهگرن بۆ خزمهتگوزاریهکانیان. قائیم بریتی به له گهورهترین چهقی دانیشتون له ناو رۆژئاوای نهبار، و خهلی له شارکه رادهکهن و گهشت دهکهن بۆ زیاتر له ۵۰۰ کیلومهتر پیش نهوهی هاوکاری چری مرویی وهریگرن. زورییه کاتی ئهم گهشتهش له ریگهی خاکی ژیر دهستی داعشه، و خیزانهکان خهملاندنیکی به بری ۳۰۰\$ تا ۴۰۰\$ دۆلار به قاچاغچهکان دهدن بۆ نهوهی بیانگهینه شویى سهلامهت. سههرای تیچووی زورو مهترسی، ههزاران خیزان رزگاریان بووه و بهردهوامن له نهجامدانی گهشتهکه.

زیاتر له ۵۰,۰۰۰ کەس له رۆژئاوای نهبار رایانکردوه لهو کاتهوهی دهستیکی ئهم سال

خهملاندنیکی ۵۲,۰۰۰ کەس له رۆژئاوای نهبار رایانکردوه لهو کاتهوهی دهستیکی ئهم سال، به گۆیرهی تۆماری بهواداچوونی ئاوارهبوون، ۸۵ لهسهادی ئهم کسانه له ناو پارێزگای نهبار دهبهستهوه. خهملاندراوه که دوو چارهگیان له ناو خپوتگه فهرمیهکانن له قهزاکانی رومادی و فهللوچه له ناو رۆژههلات، لهو شوییهی که دهسهلاتداری عیراقی هانی خهلی دهدن له درێژبوونهوهی ئاوارهبوون تاکو بگهڕینهوه بۆ مالهکانی خویان بۆ نهوهی شویى ئاواره تازهمان ببیتهوه. نهوهی که دهبهستهوه له ناواریهکان به شوییهکی زور له دامهزراوه تابهتیهکانن لهگهڵ خیزان و هاواریکان. نزیکهی تهواوی ههمو ئهم کسانه له رۆژئاوای نهبار ئاوارهبوون لهو کاتهوهی دهستیکی ئهم سال تییهربوون له ریگهی شویى گواستهوهی کیلۆ ۱۸ لهوئ که خۆراکی تهنگهتاوی، ناو و ناوچهی سبیه و ئاسانکاریهکانی خاوین کردنهوه و چاودیری تهندروستی دابین کران. کیلۆ ۱۸ تهنها توانایهکی کهم و خزمهتگوزاریهکانی سنوردان، لهبهر نهوه خهلی جولیان پیکراوه بۆ ناو خپوتگهکان له رۆژههلاتی به خیراترین شیوه. دانیشتوانی ئیستای ژیر کۆنترۆلی داعش له ناو رۆژئاوای نهبار باومر دهکریت که نزیکهی ۸۵,۰۰۰ کەس بن، زۆرییهی نهوانه لهوانهیه له خراپترین سیناریۆ رابکهن.

سهلامهتی هۆکاریکی بهکلاکهروهیه له گهراوهی ئاوارهکان

نزیکهی ۱ ملیۆن کەس ئاوارهبوون له ماوهی ئۆپهراسیۆنه سهربازیهکان بۆ لابردنی موسل له ژیر دهسهلاتی داعش، و زیاتر له ۳ ملیۆن عیراقی له ئاوارهبوونا دهبهستهوه له ناو کۆمهڵگاکان و له ناو خپوتگهکان له سهراسهری عیراق.

کهرانهوهی ئاوارهکان له ئیستادا ناتواندیت نهجام ببردیت لهو ناوچهی که زور به سهختی زیانیان پیگهیشتوه. سههرچاوه: ئوچا/ تیمبه لیندن

لیکۆلینهوه له مهبهستی ئاوارهکان هاندان و خواستهکان دهردهخت

توانا پیدان بهو کسانهی که دهیانیهوت بگهڕینهوه بۆ مالهوه بۆ کۆمهڵگاکانی خویان که بریتی به له کاریکی لهپیشینه بۆ دهسهلاتداران و هاوکارانی مرویی. تاکو باشتر تییهگهن لهوهی که چی هاندەر دهییت و دهبیته ریگر له بهردهم ئاوارهکان له گهراوهمیان بۆ مالهوه، هاوکارانی گروپی ههماهنگی و بهریوهردنی خپوتگه لیکۆلینهوهمییهکیان نهجام دا له نیوان ۱۴ ی ئاب تاکو ۸ ی ئیلول بۆ تییهگهشتن لهوهی که چی دهبیته هاندەر و وویستی ئاوارهکان. ئهم زانیاریه گرنگه چونکه گوئ گرتن و کارکردن لهسهر خواستی خهلی ریگه به کۆمهڵگای مرویی دهدات که بههاناوچوون ریگه بخهن بۆ پیوستیه تابهتیهکانی ئهم خهلیکه. پیدانی کۆنترۆل بۆ ئهم خهلیکه له بارهی ژیانیهان ههروهها هاوکاری دهکات له چاکبوونهومیان له زهبری دهروونی که دووچارى بوونهتهوه.

زیاتر له ٤,٩٠٠ سەرۆك خیزان له ١٤ خێوهنگه‌ی تهنگه‌تاوی و شوینه‌كان كه ئاواره‌كانی موسڵ نیشته‌جێ ده‌كهن چاوپێكه‌وتنیان له‌گه‌ڵ ئه‌نجام دراوه بۆ لێكۆڵینه‌وه‌كه.

ده‌ستگه‌یشتن به‌ خزمه‌تگوزاریه‌كان و دامه‌زراندن له‌ كاره‌ سه‌ره‌كه‌كان له‌ پرۆسه‌ی بریاردان

خه‌لكی پرسپاره‌مکانیان لێ كراوه له‌باره‌ی ئایا پلانیان داناوه بۆ گه‌ڕانه‌وه‌یان بۆ ماله‌وه و پرسپاریان لێ كراوه بۆ روونکردنه‌وه‌ی هۆیه‌كانی كه‌ رێبه‌ری ده‌كهن له‌ پرۆسه‌ی بریاردان. هه‌روه‌ها خیزانه‌كان پرسپاریان لێ كراوه له‌ باره‌ی كه‌ چی ده‌توانیت وا بکات بتوانن بگه‌ڕینه‌وه بۆ ماله‌وه. دابین کردنی خزمه‌تگوزاریه‌ سه‌ره‌كه‌کانی وه‌كو ئاوو کاره‌با و خاویز کردنه‌وه و فریدانی پاشماوه‌ ناماژیه‌یان بێکاربوو، هه‌روه‌ها، توانای کۆکردنه‌وه‌ی داها، ده‌ستگه‌یشتن به‌ خۆراک و چاودێری ته‌ندروستی. هاوکاریکردن بۆ چاککردنه‌وه‌ی خانوو و هه‌روه‌ها ده‌ستگه‌یشتن به‌ په‌روهرده‌، خزمه‌تگوزاریه‌کانی ده‌روونی و هاوکاری یاسایی بۆ کێشه‌کانی خانوو و مولک ئه‌وانیش به‌ لێستیک دانرابوو.

مه‌به‌ستی وه‌لامده‌روان بۆ هۆکاری سه‌ره‌کی رێبه‌ری تاکو بگه‌ڕینه‌وه بۆ ماله‌وه و مستاوه له‌سه‌ر ئه‌وه‌ی كه‌ ئایا ئه‌وان ده‌توانن ئه‌م کاره‌ به‌ سه‌لامه‌تی ئه‌نجام بده‌ن. سێیه‌کی ئه‌و كه‌سه‌نیه‌ی كه‌ چاوپێكه‌وتنیان له‌گه‌ڵ ئه‌نجام دراوه ئه‌وان مه‌به‌ستیان بووه كه‌ بگه‌ڕینه‌وه بۆ ماله‌وه چونکه‌ بروایان وابوو كه‌ ده‌توانن ئه‌م کاره‌ بکهن و ژيان بگوزمه‌رینن به‌ سه‌لامه‌تی و هه‌ست کردن به‌ ناارامی و ترسان ئه‌وانیش هۆکاربوون كه‌ بۆچی زۆربه‌ی خه‌لكی نایانه‌ویت بگه‌ڕینه‌وه بۆ ماله‌وه. زیاتر له‌ نیوه‌ی ئه‌و كه‌سه‌نیه‌ی كه‌ چاوپێكه‌وتنیان له‌گه‌ڵ ئه‌نجام دراوه پلان دانانین بۆ گه‌ڕانه‌وه بۆ زیدی خۆیان. به‌ له‌به‌رچاوه‌گرتنی بارودۆخی زۆربه‌ی خانووی خیزانه‌كان، ئه‌مه‌ش جیگای سه‌رسورمان نیه. ته‌نها ٣ له‌سه‌دای ئه‌و كه‌سه‌نیه‌ی كه‌ لێكۆڵینه‌وه‌یان له‌سه‌ر كراوه راپۆرتیان کردوه كه‌ ده‌توانن ده‌ستیان به‌ خانوومه‌کانیان بگات، له‌و كاته‌ی ٥٣ له‌سه‌دای ئه‌و كه‌سه‌نیه‌ی كه‌ راپۆرتیان کردوه كه‌ خانوومه‌کانیان یان به‌شیکه‌ی زیانی پێگه‌یشتوو، زۆر به‌ سه‌ختی زیانی پێگه‌یشتوو یان به‌ ته‌واوی رووخاون. نزیکه‌ی سێیه‌کی وه‌لامده‌روان ئاگادارین له‌وه‌ی كه‌ ئایا ماله‌کانیان رووخاون یان ده‌تواندیت به‌کاربه‌یnderین بۆ ژيان. له‌و حاله‌ته‌دا، هاوکارانی مرۆبی به‌رده‌وام ده‌بن له‌ هاوکاری کردنی ئه‌و خه‌لكه‌ له‌ شوینه‌کانی ئاواره‌بوونیان هه‌تاوه‌كو چاره‌سه‌ریك ده‌دۆزێته‌وه. ئه‌مه‌ش زۆر گرنگه‌ كه‌ ته‌واوی جولانه‌وه‌کانی گه‌ڕانه‌وه‌ی ئاواره‌كان به‌ خۆبه‌خشانه‌ن، سه‌لامه‌ت و به‌رده‌وام ده‌بن.

به‌خششه‌ به‌خشنده‌كان بۆ عێراق له‌ په‌راویزی كۆبوونه‌وه‌ی ئه‌نجومه‌نی گشتی نه‌تمه‌وه‌یه‌كگرتووه‌كان

له‌ كۆبوونه‌وه‌ی ناستی وه‌زیران له‌سه‌ر عێراق له‌ په‌راویزی كۆبوونه‌وه‌ی ئه‌نجومه‌نی گشتی نه‌تمه‌وه‌یه‌كگرتووه‌كان له‌ مانگی ئه‌یلول به‌رپه‌رمه‌چوو كه‌ تیایدا بری ٢٩٢\$ ملیۆن دۆلار كۆكراوه له‌ داوايه‌كان بۆ مرۆبی و هه‌وله‌كانی سه‌قامگیرکردن له‌ ناو عێراق. كۆبوونه‌وه‌كه‌، به‌ ناوینشانی 'رزگارکردنی ژيانه‌كان، پاراستنی ژيانه‌كان و دووباره‌ بنیاتنه‌وه‌ی ژيانه‌كان: په‌رمپدانی ئه‌جیندایه‌کی باو بۆ خه‌لكی عێراق كه‌ سه‌رکردایه‌تی كرا له‌لایه‌ن نوینهران له‌ عێراق، یه‌كیتی ئه‌وروپا، وولایه‌ته‌یه‌كگرتووه‌كانی ئه‌مه‌ریكا، ئه‌لمانی و ئوچا (نووسینگه‌ی نه‌تمه‌وه‌یه‌كگرتووه‌كان بۆ هه‌ماهه‌نگی كاروباری مرۆبی). دوو پانئیل - پانئیلیکیان له‌سه‌ر پاراستن و هاوکاری مرۆبی بنه‌مادار، و پانئیله‌كه‌ی تریان له‌سه‌ر سه‌قامگیرکردن و چاكبوونه‌وه - دوايه‌وه‌ی ئه‌ویش گه‌فوگۆکردن له‌سه‌ریان له‌لایه‌ن نوینهران. له‌ ماوه‌ی كۆبوونه‌وه‌كه‌، په‌یمان به‌خشنده‌كان دران بۆ پالپشتی کردنی دارایی بۆ به‌هانه‌وه‌چوونی مرۆبی له‌لایه‌ن وولایه‌ته‌یه‌كگرتووه‌كانی ئه‌مه‌ریكا و یه‌كیتی ئه‌وروپا و كه‌مه‌دا و كۆریای باشور. له‌گه‌ڵ ئه‌وه‌شدا، هاوکاری بۆ سه‌قامگیرکردن له‌لایه‌ن ئوسترالیا و ئیماراتی عه‌ره‌بی په‌یمانی پالپشتی دارایی درا.

پالپشتیه‌ داراییه‌كانی زیاتر پنیویست له‌ ناو عێراق له‌و كاته‌ی به‌هانه‌وه‌چوونی مرۆبی تیده‌كۆشیت بۆ مانه‌وه له‌سه‌ر ئه‌و خیرایه‌ی پنیویستیه‌كان له‌ رووبه‌روبوونه‌وه‌ی ئاواره‌بوونیه‌کی تازه و كه‌مه‌بوونه‌وه‌ی پالپشتی دارایی. له‌ كۆتایی مانگی ئه‌یلول، پلانی به‌هانه‌وه‌چوونی مرۆبی هیشتا ته‌نها ٥٧ له‌سه‌دای پالپشتی دارایی كراوه، و پرۆژه‌كانی رزگارکردنی ژيان داده‌خزین. كۆمه‌لگای مرۆبی پنیشوازی ده‌كات له‌ خه‌رجکردنی به‌په‌له‌ی ئه‌م به‌خششانه‌ی كه‌ تازه دراون.

بۆ زانیاری زیاتر، تکلایه‌ په‌یوه‌ندی بکهن به‌

سوزان لێ رۆكس، سه‌رۆکی نووسینگه‌ له‌ رینگه‌ی ئه‌م ئه‌مه‌یه‌، leroux@un.org

كه‌یه‌ت پۆند، به‌رپرسی زانیاری گشتی و راپۆرتکردن، له‌ رینگه‌ی ئه‌م ئه‌مه‌یه‌، pond@un.org یان له‌ رینگه‌ی ئه‌م ژماره‌ مۆبایله‌ [+964\) 0782 780 608](tel:+964782780608)

OCHA humanitarian bulletins are available at www.unocha.org/iraq | www.unocha.org | www.reliefweb.int